

29.05.2023

Asia/3

§ 341

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran toivomusponsi psykologin avun määrän lisäämisestä kouluissa

HEL 2022-013025 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 2.11.2022 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran toivomusponsi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään 2.11.2022 nuorten aloitteita, kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran ehdottaman toivomusponnen: "Saatuaan tiedon nuorten aloitteista kaupunginvaltuusto kiinnittää erityistä huomiota Nuorisoneuvoston lausuntoon, jossa todetaan, että mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet nuorison keskuudessa. Valtuusto edellyttää selvitettäväksi mahdollisuutta lisätä psykologin avun määrää kouluissa."

29.05.2023

Asia/3

Toivomusponnen johdosta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnot. Lautakuntien lausunnoissa todetaan, että Helsingin psykologien määrä kouluissa on lähellä kansallista suositusta yhdestä psykologista 780 oppilasta kohden. Henkilöstön saatavuuteen liittyy haasteita, joita toimialat pyrkivät ratkaisemaan yhteistyössä. Henkilöstön saatavuuden haasteet ovat myös valtakunnallisia. Perusopetukseen ja toiselle asteelle lisätään psykologien vakansseja 1.8.2023 alkaen, tarkempi vakanssitarve selviää vuoden 2023 oppilasmäärien yhteydessä. Lasten ja nuorten mielen-terveystyötä edistävät kouluissa psykologien lisäksi myös muut ammattihenkilöt.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran toivomusponsi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnien ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 09.05.2023 § 91

HEL 2022-013025 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaaran toivomuspöytäkirjasta koskien psykologin avun määrän lisäämistä kouluissa:

”Toivomuspöytäkirjassa pyydetään selvittämään mahdollisuutta lisätä psykologin avun määrää kouluissa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta näkee ensisijaisena toimenpiteenä huolehtia siitä, että kouluissa toimivien psykologien määrä vastaa lakisääteistä mitoitusta ja vakanssit saadaan täytettyä. Tarkempi lisäresurssitarve selviää vuoden 2023 aikana. Lasten ja nuorten mielen-terveysongelmiin pystytään vastaamaan myös tehostamalla moniammatillista yhteistyötä ja jatkamalla lapsille ja nuorille suunnattujen mielen-terveyspalvelujen kokonaisuuden kehittämistä yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Opiskeluhuollon psykologipalveluiden nykytilanne

Helsingissä opiskeluhuollon palveluiden järjestämisvastuu on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla, mutta opiskeluhuollon palveluista psykologi- ja kuraattoripalvelut tuotetaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla. Helsinki on aikaisemmin lisännyt kouluissa ja oppilaitoksissa toimivien psykologien määrää muun muassa hankerahojen ja tarveperustaisen rahoituksen avulla. Hankkeiden avulla palkatut psykologit jäävät jatkossa pois, mutta samaan aikaan on säädetty lakisääteinen mitoitus koulun psykologipalveluille. Säädetty mitoitus, eli yksi psykologi 780 oppilasta kohden, on lähellä Helsingin nykytilaa. Perusopetukseen ja toiselle asteelle palkataan psykologeja lakisääteisen mitoituksen edellyttämä määrä. Tarkempi lukumäärä selviää oppilasmäärän tarkentuessa. Psykologien palveluiden saatavuus kouluissa paranee siis jatkossa.

Psykologien saatavuuteen liittyy haasteita, joita ratkaistaan yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan välillä. Mielen-terveystyöhön osallistuvat useat ammattiryhmien edustajat. Onkin tärkeää huomioida esimerkiksi kuraattorien, terveydenhoitajien tai toisella asteella työskentelevien psykiatristen sairaanhoitajien merkittävä työpanos lasten ja nuorten mielen-terveystyön edistämiseksi. Myös hyvä opettaja tuo lapsen elämään turvaa ja hyvän aikuisen mallin. Tämä tukee osaltaan lasten ja nuorten mielen-terveyttä.

Lasten ja nuorten mielen-terveyspalvelujen kehittäminen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

29.05.2023

Asia/3

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi pyrkii jatkuvan kehittämisen periaatteella jo nykyisellään selkeyttämään ja tehostamaan lasten ja nuorten mielenterveystyötä sekä Helsingin sisäisesti että HUSin kanssa. Työs-kentely on tähän mennessä pitänyt sisällään esimerkiksi lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjujen kuvausten laatimista ja nuorille sopivien matalan kynnyksen Mieppi-palvelujen avaamista. Lisäksi lastenpsykiatrinen yksikkö Leppiksen toimintaa on kehitetty. Palveluissa on myös otettu käyttöön HYVÄ (Hyvinvointia yhdessä) -malli, jonka avulla saadaan parannettua yhteistä käsitystä siitä, mistä asioista lasten ja nuorten hyvinvointi koostuu. Työntekijöitä on lisäksi koulutettu laajasti erilaisiin interventiomenetelmiin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Suomessa lapset ja nuoret voivat pääsääntöisesti hyvin. Osa lapsista ja nuorista kohtaa kuitenkin elämänsä aikana ongelmia, joiden ratkaisemiseksi tarvitsee ulkopuolisen ammattilaisen tukea. Varmistamalla psykologien palveluiden riittävä saatavuus ja lakisääteisen mitoituksen toteutuminen kouluissa, pystytään vastaamaan paremmin lasten ja nuorten erilaisiin palvelutarpeisiin, jatko-ohjaamaan heitä tarvitsemiinsa palveluihin sekä ennaltaehkäisemään moninaisten ongelmien syntyä. Lasten ja nuorten terveyden ja hyvinvoinnin kokonaisvaltainen edistäminen vaatii onnistuakseen kuitenkin myös moniammatillista yhteistyötä, matalan kynnyksen palveluja sekä selkeitä ja tehokkaita palveluketjuja psykologien työn rinnalle.”

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Tuula Salmivaara-Pesonen, kouluterveydenhuollon päällikkö, puhelin: 050 363 8669
tuula.salmivaara-pesonen(a)hel.fi
Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi
Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, puhelin: 040 3341703
mika.porvari(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 02.05.2023 § 87

HEL 2022-013025 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi toivomusponteen seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Valtaosa suomalaisista lapsista ja nuorista voi hyvin, mutta osalla on ongelmia. Nämä ongelmat myös kasautuvat, joten samalla nuorella voi olla sekä mielenterveys- että lastensuojelullisia vaikeuksia. Helsingin kaupunki on pyrkinyt selkiyttämään lasten ja nuorten mielenterveystyötä sekä kaupungin sisäisesti että HUS:in kanssa. On esimerkiksi laadittu lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjujen kuvauksia, avattu myös nuorille sopivia matalan kynnyksen Mieppi-palveluja ja lisäksi on avattu kaupungin oma lastenpsykiatrinen yksikkö. On myös otettu käyttöön CA (common assessment) -malli, jonka avulla saadaan parannettua yhteistä käsitystä siitä, mistä aineksista lasten ja nuorten hyvinvointi koostuu.

Helsinki on aiemmin lisännyt kouluissa ja oppilaitoksissa toimivien psykologien määrää mm. hankerahojen ja tarveperustaisen rahoituksen avulla. Opiskeluhuollon palvelut hoidetaan jatkossakin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalta käsin, mutta rahoitus tulee valtion soterahoituksesta. Aiempien hankkeiden kautta ei ole voitu enää palkata psykologeja, mutta tilannetta helpottaa se, että valtioneuvosto on samaan aikaan säätänyt sitovan mitoituksen koulun psykologipalveluille. Mitoitus yksi psykologi/780 oppijaa on aika lähellä Helsingin aiempaa tilannetta. Perusopetukseen ja varsinkin toiselle asteelle tulee tätä kautta 1.8.2023 alkaen muutamia psykologien lisävakansseja. Näin ollen voidaan sanoa, että psykologien saatavuus paranee jatkossakin jossain määrin. Tarveperusteisuutta on syytä tarkastella jatkossa alueilla, joissa psykologityövoiman tarve on erityisen suuri.

Psykologien saatavuudessa on valtakunnallisia ongelmia, jotka näkyvät jossain määrin myös Helsingissä. Kaskon ja Sotepen yhteistyössä mietitään keinoja psykologien saatavuuden parantamiseen.

Mielenterveystyössä voi toimia myös muita ammattihenkilöitä kuin psykologeja. Onkin tärkeää huomioida myös esimerkiksi kuraattorien, terveydenhoitajien tai psykiatristen sairaanhoitajien työpanos lasten ja nuorten mielenterveystyön edistämiseksi. Myös hyvä opettaja tuo lapsen elämään turvaa ja hyvän aikuisen mallin. Tämä tukee osaltaan lasten ja nuorten mielenterveyttä.

Koulun aikuisten hyvällä yhteistyöllä ja siihen sisältyvällä koulun psykologityöllä on merkittäviä terveysvaikutuksia.

Esittelijä

vs. kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Outi Salo

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilaiden hyvinvointipäällikkö, puhelin: 310 86214

29.05.2023

Asia/3

vesa.nevalainen(a)hel.fi
Niclas Rönnholm, ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi
Riina Ståhlberg, opiskelijahuollon päällikkö, puhelin: 310 26018
riina.stahlberg(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566